

U S T A W A

z dnia <data wydania aktu> r.

o zmianie ustawy o ewidencji ludności, ustawy o opłacie skarbowej oraz ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego

Art. 1. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2016 r. poz. 722 i 1948) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2) zakres i zasady rejestracji danych gromadzonych w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności i rejestrach mieszkańców;”;
- 2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Ewidencję ludności prowadzi się w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności, który stanowi rejestr PESEL, oraz w rejestrach mieszkańców prowadzonych w systemie teleinformatycznym.”;
- 3) w art. 7 w ust. 1:
  - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) cudzoziemców zamieszkujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;
  - b) uchyla się pkt 4;
- 4) w art. 8:
  - a) po pkt 20 dodaje się pkt 20a w brzmieniu:

„20a) przewidywany okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej trwający dłużej niż 6 miesięcy;”;
  - b) pkt 24 otrzymuje brzmienie:

„24) seria, numer i data ważności ważnego dokumentu podróży cudzoziemca lub innego ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo;”;
  - c) po pkt 24 dodaje się pkt 24a w brzmieniu:

„24a) status cudzoziemca oznaczony jako UE dla obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, CUE dla członka rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz NUE dla cudzoziemca niebędącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej ani członkiem rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej;”;

5) w art. 9 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W stosunku do osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 gromadzi się dane wymienione w art. 8 pkt 1, 4, 6, 9–11, 14–17, 24 i 24a, a dane o których mowa w art. 8 pkt 3, 5, 7, 8, 12, 13, 18–21, 25 i 26 – o ile są dostępne.

4. W stosunku do osób, o których mowa w art. 7 ust. 2, gromadzi się dane wymienione w art. 8 pkt 1, 4, 6, 9–11, 15, 23–24a, a dane, o których mowa w art. 8 pkt 2, 3, 5, 7, 8, 12, 13, 22 i 26 – o ile są dostępne.”;

6) w art. 10:

a) w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały i czasowy cudzoziemca – w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt 1, 3–7, 9–21 i 24–26;”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Przy rejestracji zmiany danych, o których mowa w art. 8, należy podać datę zmiany danych oraz oznaczenie organu lub sądu, z którego działania wynika dokonana zmiana. Dotychczasowych danych nie usuwa się z rejestru, z wyłączeniem danych wymienionych w art. 8 pkt 22 i 23 oraz danych zmienianych w związku z procedurą przysposobienia albo obalenia domniemania ojcostwa męża matki.”;

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Podstawę rejestracji danych cudzoziemca stanowi ważny dokument podróży, a w przypadku obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i obywatela Konfederacji Szwajcarskiej, również inny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo.”;

7) w art. 11 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. O sposobie załatwienia sprawy zawiadamia się osobę, której dane były, na jej wniosek, sprawdzane. W przypadku działania organu z urzędu, osobę, której dane były sprawdzane, zawiadamia się, gdy usunięte niezgodności danych mają istotny wpływ na ustalenie tożsamości tej osoby.”;

8) w art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dane, o których mowa w art. 8 pkt 6, 16, 20–21, 24a i 25, gromadzone są na podstawie oświadczenia osoby, której dotyczą, złożonego przed organem gminy właściwym do zameldowania na pobyt stały lub do złożenia wniosku o nadanie numeru

PESEL, przy czym w przypadku danych, o których mowa w art. 8 pkt 24a tylko wówczas, jeżeli nie wynikają one z innych dokumentów.”;

9) w art. 13 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) tryb rejestracji danych w rejestrze PESEL oraz w rejestrach mieszkańców, z uwzględnieniem przypadków szczególnych;”;

10) w art. 17:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy – w stosunku do osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3, z wyjątkiem dzieci, o których mowa w pkt 1;”;

– po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) organ wydający dowód osobisty - w stosunku do osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W celu nadania numeru PESEL organy wskazane w ust. 1 przekazują do ministra właściwego do spraw informatyzacji dane o których mowa art. 8 pkt 1–9, 11–15 i 22–24a, z uwzględnieniem art. 9.”;

11) w art. 18:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wniosek o nadanie numeru PESEL zawiera wskazanie podstawy prawnej oraz udokumentowane dane, o których mowa w art. 8 pkt 1–9, 11–13, 15 i 22–24a, z uwzględnieniem art. 9 i 12.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W celu nadania numeru PESEL organ wskazany w ust. 1 przekazuje do ministra właściwego do spraw informatyzacji dane, o których mowa w art. 8 pkt 1–9, 11–13, 15 i 22–24a, z uwzględnieniem art. 9 i 12.”;

12) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Dane niezbędne do nadania lub zmiany numeru PESEL są przekazywane niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji przez organy, o których mowa w art. 17 ust. 1, art. 18 ust. 1 i art. 19 ust. 3, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”;

13) w art. 24:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Obowiązku meldunkowego można dopełnić w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Formularze oraz załączniki składane w formie dokumentu elektronicznego podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Wykonanie obowiązku meldunkowego, o którym mowa w ust. 1, jest czynnością materialno – techniczną.”;

14) w art. 26 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Adres, o którym mowa w ust. 1, w rejestrze PESEL oraz rejestrze mieszkańców uzupełnia się o identyfikatory krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju „TERYT”.”;

15) w art. 28:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Obywatel polski dokonuje zameldowania się na pobyt stały lub czasowy:

1) w formie pisemnej na formularzu w organie gminy właściwym ze względu na położenie nieruchomości, w której zamieszkuje, przedstawiając do wglądu dowód osobisty lub paszport, albo

2) w formie dokumentu elektronicznego na formularzu umożliwiającym wprowadzenie danych do systemu teleinformatycznego organu gminy, o którym mowa w pkt 1, pod warunkiem otrzymania przez osobę urzędowego poświadczenia odbioru.

2. Obywatel polski, dokonujący zameldowania na pobyt stały lub czasowy, w formie, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przedstawia potwierdzenie pobytu w lokalu, dokonane przez właściciela lub inny podmiot dysponujący tytułem prawnym do lokalu na formularzu zgłoszenia pobytu stałego lub formularzu zgłoszenia pobytu czasowego oraz, do wglądu, dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu tego właściciela lub podmiotu.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Obywatel polski, dokonujący zameldowania na pobyt stały lub czasowy, w formie, o której mowa w ust. 1 pkt 2, do formularza załącza odwzorowanie

cyfrowe dokumentu potwierdzającego jego tytuł prawny do lokalu albo dokument elektroniczny potwierdzający jego tytuł prawny do lokalu, a obywatel nieposiadający tytułu prawnego do lokalu, do formularza załącza odwzorowanie cyfrowe oświadczenia właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu potwierdzające pobyt w lokalu oraz dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu tego właściciela lub podmiotu, albo dokument elektroniczny zawierający oświadczenie właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu potwierdzające pobyt w lokalu oraz dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu tego właściciela lub podmiotu.

2b. Dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do lokalu może być w szczególności umowa cywilno-prawna, wypis z księgi wieczystej, decyzja administracyjna lub orzeczenie sądu.

2c. W przypadku załączenia odwzorowania cyfrowego dokumentów, o których mowa w ust. 2a, organ gminy, w razie uzasadnionych wątpliwości, może żądać okazania oryginałów tych dokumentów.”;

16) w art. 30:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W formularzu zgłoszenia pobytu stałego zamieszcza się:

- 1) nazwisko i imię (imiona);
- 2) numer PESEL, o ile został nadany;
- 3) datę i miejsce urodzenia;
- 4) kraj urodzenia;
- 5) adres dotychczasowego miejsca pobytu stałego;
- 6) kraj poprzedniego miejsca zamieszkania;
- 7) adres nowego miejsca pobytu stałego;
- 8) adres dotychczasowego miejsca pobytu czasowego;
- 9) podpis właściciela lokalu lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu;
- 10) nazwisko i imię pełnomocnika, o ile został ustanowiony;
- 11) adres elektroniczny służący do doręczeń, jeżeli osoba dokonała zameldowania na pobyt stały przy wykorzystaniu dokumentu elektronicznego.

2. W formularzu zgłoszenia pobytu czasowego zamieszcza się:

- 1) nazwisko i imię (imiona);

- 2) numer PESEL, o ile został nadany;
- 3) datę i miejsce urodzenia;
- 4) kraj urodzenia;
- 5) adres dotychczasowego miejsca pobytu stałego;
- 6) adres nowego miejsca pobytu czasowego;
- 7) deklarowany okres pobytu;
- 8) adres dotychczasowego miejsca pobytu czasowego;
- 9) podpis właściciela lokalu lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu;
- 10) nazwisko i imię pełnomocnika o ile został ustanowiony;
- 11) adres elektroniczny służący do doręczeń, jeżeli osoba dokonała zameldowania na pobyt czasowy przy wykorzystaniu dokumentu elektronicznego.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W formularzu zgłoszenia pobytu stałego lub czasowego, składanym w formie, o której mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2, nie zamieszcza się danych, o których mowa, odpowiednio, w ust. 1 pkt 9 albo w ust. 2 pkt 9.”;

17) art. 39 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia pobytu stałego,
  - 2) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia pobytu czasowego,
  - 3) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu stałego,
  - 4) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu czasowego,
  - 5) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 6) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 7) wzór zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały,
  - 8) wzór zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt czasowy
- uwzględniając potrzebę zapewnienia ochrony danych osobowych oraz możliwość tworzenia dwujęzycznych formularzy w językach polskim i angielskim oraz

sporządzania formularzy i zaświadczenia z wykorzystaniem aktualnych danych z rejestru PESEL, a także możliwość składania formularzy w formie pisemnej i dokumentu elektronicznego.”;

18) w art. 40 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Cudzoziemiec, o którym mowa w art. 41 ust. 1 i 2, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy na zasadach określonych w art. 24, art. 25, art. 26, art. 27 ust. 2, art. 28 oraz w art. 30–39, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.”;

19) w art. 42 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Cudzoziemcy zwolnieni są z obowiązku meldunkowego, jeżeli ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przekracza 30 dni.”;

20) w art. 43:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Cudzoziemiec, o którym mowa w art. 41 ust. 1, dokonujący zameldowania na pobyt stały, przedstawia ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo, a cudzoziemiec, o którym mowa w art. 41 ust. 2, dokonujący zameldowania na pobyt stały - ważny dokument podróży oraz ważną kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej albo ważną kartę pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, a w braku takiej możliwości – oświadczenie o pozostawaniu członkiem rodziny obywatela Unii Europejskiej.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Cudzoziemiec, o którym mowa w art. 41 ust. 1, dokonujący zameldowania na pobyt czasowy, przedstawia ważny dokument podróży lub inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo, a cudzoziemiec, o którym mowa w art. 41 ust. 2, dokonujący zameldowania na pobyt czasowy – ważny dokument podróży oraz ważną kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej lub ważną kartę pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, a w braku takiej możliwości – oświadczenie o pozostawaniu członkiem rodziny obywatela Unii Europejskiej.”;

21) uchyla się art. 44;

22) tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:

„Udostępnianie danych z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców”;

23) w art. 45 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organy prowadzące rejestr PESEL oraz rejestry mieszkańców, na wniosek zainteresowanej osoby złożony w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, są obowiązane wydać zaświadczenie zawierające pełny odpis przetwarzanych danych dotyczących tej osoby. Zaświadczenie jest przekazywane, w zależności od żądania wnioskodawcy, w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”;

24) w art. 46 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Dane z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań, udostępnia się następującym podmiotom.”;

25) w art. 50 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dane z rejestrów mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry.”;

26) w art. 52 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wzór wniosku o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, o którym mowa w art. 47 ust. 1,”;

27) w art. 53 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Udostępnienie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL następuje.”;

28) art. 56 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wysokość, sposób i terminy uiszczania opłaty za udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, a także za udostępnianie danych za pomocą urządzeń teletransmisji, w drodze weryfikacji, o której mowa w art. 49 ust. 1, oraz sposób dokumentowania uiszczenia opłaty,”;

29) uchyla się art. 74–78.

Art. 2. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1827) w załączniku do ustawy w części II ust. 2 w kolumnie 2 otrzymuje brzmienie:

1	2	3	4
	2. Pełny odpis przetworzonych danych z rejestrów mieszkańców, rejestru PESEL oraz Rejestru Dowodów Osobistych	17 zł	

Art. 3. W ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz.1741, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 53 uchyla się ust. 2 i 3;
- 2) w art. 58 po pkt 6 dodaje się pkt 6a i 6b w brzmieniu:
„6a) stan cywilny matki;
6b) datę zawarcia małżeństwa przez rodziców dziecka;”;
- 3) art. 123 otrzymuje brzmienie:
„Art. 123. W ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1535) w art. 7 w ust. 1 w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 i 10 w brzmieniu:
„9) przekazywanie służbom statystyki publicznej danych dotyczących stanu zdrowia dzieci urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej, informacji o ciąży i porodzie oraz o poprzednich ciążach i porodach matki, miejscu zamieszkania rodziców dziecka oraz wykształceniu rodziców dziecka;
10) przekazywanie służbom statystyki publicznej danych dotyczących zgonów, w tym informacji o przyczynach zgonów i osobach stwierdzających zgony, wykształceniu i miejscu zamieszkania zmarłego.”;
- 4) w art. 144:
  - a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) informacje o ciąży i porodzie: okres trwania ciąży, wielorakość i miejsce porodu oraz rodzaj porodu;”;
  - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Do dnia 1 stycznia 2018 r. karta martwego urodzenia, o której mowa w art. 54 ust. 3, zawiera oprócz danych, o których mowa w art. 54 ust. 2 i 3:
    - 1) dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4,
    - 2) czas zgonu płodu i przyczynę zgonu, jeżeli została stwierdzona.”;
- 5) w art. 149 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1888, z 2015 r. poz. 262, 1087, 1274 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 1221.

„2) art. 54 ust. 4 i 5, art. 114 w zakresie dodawanych w art. 11 ust. 3a–3e i ust. 4c oraz art. 123, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.”.

Art. 4. 1. Dane gromadzone dotychczas w rejestrach zamieszkania cudzoziemców podlegają archiwizacji na zasadach i w trybie przepisów wydanych na podstawie art. 5 ust. 2 i 2b ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506).

2. Organy gmin przekazują dane, o których mowa w ust. 1 do właściwych archiwów państwowych po upływie 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Dane, o których mowa w ust. 1, mogą zostać przekazane przed upływem terminu wskazanego w ust. 2, jeżeli wszystkie aktywne rekordy rejestru zostaną zamknięte na skutek nadania numeru PESEL, wymeldowania przed upływem terminu zameldowania lub upływu terminu zameldowania.

Art. 5. Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie zmian, o których mowa w art. 1 niniejszej ustawy prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 6. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 13, art. 39 ust. 1, art. 52 i art. 56 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 13, art. 39 ust. 1, art. 52 i art. 56 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., z wyjątkiem art. 3 pkt 4, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zasadniczym celem projektu w części dotyczącej zmiany ustawy o ewidencji ludności jest uchylenie przepisów związanych ze zniesieniem obowiązku meldunkowego. Projektodawca uznał, że gromadzenie danych o miejscu zamieszkania ma kluczowe znaczenie dla prawidłowej realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań oraz obowiązków administracji publicznej wobec obywatela. Jest to niezwykle istotne z punktu widzenia szeroko rozumianego bezpieczeństwa, szczególnie w kontekście obecnej sytuacji geopolitycznej w Europie.

Rozstrzygając o pozostawieniu obowiązku meldunkowego, projektodawca proponuje wprowadzenie dla obywateli polskich kolejnych uproszczeń przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego. Wejście w życie niniejszej regulacji umożliwi dokonywanie wszystkich czynności z zakresu obowiązku meldunkowego w formie elektronicznej, bez konieczności osobistej wizyty w urzędzie. Proponowana zmiana ma na celu także wprowadzenie zasady nadawania numeru PESEL cudzoziemcom dokonującym zameldowania na pobyt stały lub czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz likwidację rejestrów zamieszkania cudzoziemców, w których gromadzone były dotychczas dane o pobycie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcom, którym na podstawie dotychczasowych przepisów nie nadawano numerów PESEL.

Zmiana związana z likwidacją rejestrów zamieszkania cudzoziemców wymusza także zmianę w ustawie o opłacie skarbowej, która ma charakter jedynie dostosowujący i polega na modyfikacji treści opisu w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej w zakresie odnoszącym się do udostępniania pełnego odpisu danych z tego rejestru.

W części dotyczącej nowelizacji ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, na wniosek Ministra Zdrowia i Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego rozwiązany zostaje problem zbyt wąskiego zakresu danych pozyskiwanych o martwych urodzeniach i urodzeniach dla statystyki publicznej, m.in. dla potrzeb sporządzenia bilansów ludności oraz prowadzenia polityki zdrowotnej w okresie okołoporodowym. Jedynym skutecznym rozwiązaniem wskazanego wyżej problemu, jest interwencja legislacyjna polegająca na nowelizacji ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego celem rozszerzenia zakresu danych, zbieranych w stosowanych przy urodzeniu dziecka dokumentach – karty urodzenia/martwego urodzenia, protokołu zgłoszenia urodzenia – i przekazywanych służbom statystyki publicznej. W efekcie zmian ustawowych możliwe będą zmiany w aktach wykonawczych, określających wzory wskazanych dokumentów oraz dostosowanie rejestru stanu cywilnego, który jest technicznym narzędziem wykorzystywanym przy przekazywaniu danych służbom statystyki publicznej.

A. Zmiany w ustawie o ewidencji ludności

Uchylenie przepisów związanych ze zniesieniem obowiązku meldunkowego (art. 74 – 78 ustawy o ewidencji ludności)

Obowiązek meldunkowy został wprowadzony w Polsce w 1928 roku. Obowiązek ten miał wówczas charakter porządkowy i służył odbudowie państwowości polskiej. Po drugiej wojnie światowej, pierwsze regulacje prawne związane z obowiązkiem rejestracji miejsca zamieszkania znalazły się w ustawie z dnia 14 lipca 1961 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności i polegały na obligatoryjnym zgłaszaniu organom państwa miejsca pobytu przez obywatela, nawet wtedy, gdy pobyt ten związany był z wyjazdem wakacyjnym, odwiedzinami u krewnych czy przyjaciół lub z innych powodów miał charakter krótkotrwały. Niedopełnienie tego obowiązku obarczone było sankcją karną. Kolejne regulacje w obszarze obowiązku meldunkowego zostały zawarte w ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych i w większości powielały wcześniejsze rozwiązania.

Decyzję o zniesieniu obowiązku meldunkowego podjęto w 2008 r., co ostatecznie znalazło wyraz w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności. Ze względu na długie *vacatio legis* przedmiotowej ustawy, zasadnicze zmiany w obszarze rejestracji adresu miejsca zamieszkania wprowadzono ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 1 stycznia 2013 r. Znajdujące się w niej regulacje wprowadzały szereg ułatwień i uproszczeń w zakresie obowiązku meldunkowego, które polegały na: zniesieniu obowiązku zameldowania obywateli polskich, obywateli UE, obywateli państw EFTA - stron EOG oraz obywateli Konfederacji Szwajcarskiej na pobyt czasowy nieprzekraczający trzech miesięcy; likwidacji obowiązku meldunkowego wczasowiczów i turystów; likwidacji obowiązków właścicieli, dozorców, administratorów nieruchomości oraz zakładów pracy do weryfikowania wypełniania obowiązku meldunkowego przez mieszkańców lub pracowników; wprowadzeniu możliwości dopełnienia obowiązku meldunkowego przez ustanowionego pełnomocnika; wprowadzeniu możliwości jednoczesnego wymeldowania przy zameldowaniu w nowym miejscu; przyjęciu nierestrykcyjnego dla obywateli trzydziestodniowego (w miejsce czterodniowego) terminu do dokonania zameldowania; odstąpieniu od konieczności zgłaszania przy dopełnianiu obowiązku meldunkowego informacji o wykształceniu, obowiązku wojskowym oraz przedkładania wojskowego dokumentu osobistego; wydłużeniu okresów wyjazdów zagranicznych podlegających zgłoszeniu w organie ewidencji ludności z 3 do 6 miesięcy; zniesieniu sankcji karnych dla obywateli polskich, obywateli UE, obywateli EFTA - stron EOG oraz obywateli Konfederacji Szwajcarskiej za niedopełnienie obowiązku meldunkowego.

Wprowadzenie powyższych rozwiązań znacząco zliberalizowało obowiązek meldunkowy, który przestał być postrzegany jako nadmiernie uciążliwy. Pomimo tak szerokiego katalogu wprowadzonych zmian, nie wypracowano jednak rozwiązania znoszącego obowiązek rejestracji miejsca zamieszkania, nadal aktualna pozostawała decyzja dotycząca zniesienia obowiązku meldunkowego i w związku z tym powstała konieczność podjęcia prac dostosowawczych przez całą administrację rządową do realizacji ustawowych zadań po zniesieniu tego obowiązku. Warto podkreślić, że wejście w życie przepisów znoszących obowiązek meldunkowy wiązałoby się z zaprzestaniem gromadzenia w jednym centralnym, zbudowanym w latach osiemdziesiątych ubiegłego

wieku, rejestrze PESEL danych adresowych wszystkich osób zameldowanych na pobyt stały lub czasowy trwający ponad 3 miesiące. Dane do tego rejestru były i są nadal pozyskiwane przez organy gmin, w głównej mierze, od osób dopełniających obowiązek meldunkowy.

Uwzględniając termin zniesienia obowiązku meldunkowego przewidziany w ustawie o ewidencji ludności oraz dostrzegając konieczność koordynacji działań resortów w tym zakresie, Prezes Rady Ministrów w dniu 13 czerwca 2014 r. powołał, pod przewodnictwem Ministra Spraw Wewnętrznych, Międzyresortowy Zespół do Spraw Przygotowania Administracji Rządowej do Zniesienia Obowiązku Meldunkowego (M.P. z 2014 r., poz. 473). W skład zespołu weszli przedstawiciele Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, wszystkich resortów i służb. Ponadto w pracach brali udział eksperci reprezentujący: Krajowe Biuro Wyborcze, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Urząd do Spraw Cudzoziemców, stronę samorządową. Całokształt pracy wykonanej przez Zespół doprowadził do wniosku, że w celu prawidłowej realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań oraz obowiązków administracji publicznej wobec obywatela, kluczowe znaczenie ma gromadzenie danych o miejscu jego zamieszkania. Gromadzenie danych o miejscu zamieszkania obywateli w jednym referencyjnym rejestrze PESEL, skutkuje wieloma korzyściami dla samych obywateli jak możliwość głosowania w wyborach bez konieczności składania wniosków o ujęcie w spisach wyborców czy sprawną realizacją zadań z zakresu zabezpieczenia społecznego, tj. emerytur, rent, dodatków, opieki społecznej, ubezpieczeń społecznych, gdyż dzięki łatwości ustalenia adresu zameldowania osoby, świadczenia te mogą być szybko i sprawnie dostarczone do ich beneficjentów. Wiedza o liczbie i strukturze mieszkańców pozyskiwana w oparciu o dane wynikające z ewidencji ludności ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia opieki żłobkowej, przedszkolnej, miejsc w szkołach, planowania obwodów szkolnych. Dane te pozwalają organom samorządu terytorialnego na skuteczne i efektywne podejmowanie odpowiednich działań w tym obszarze. Kolejną korzyść należy upatrywać w fakcie, że informacja o liczbie mieszkańców wpływa na obliczanie liczby radnych, a tym samym obywatele mogą mieć zapewnioną właściwą reprezentację we władzach lokalnych i realny wpływ na ważne dla siebie rozwiązania. Ma to również istotne znaczenie w kontekście przeprowadzania referendum lokalnego, bowiem wniosek o referendum składa 5% lub 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców, a źródłem informacji o liczbie mieszkańców są rejestry wyborców w gminie prowadzone na podstawie danych z ewidencji ludności. Ponadto dane statystyczne o mieszkańcach wykorzystywane są do określania wysokości funduszy sołeckich, subwencji i dotacji dla gmin. Wysokość tych środków przekłada się na jakość życia mieszkańców. W wielu obszarach funkcjonowania państwa miejsce zameldowania obywatela decyduje o tym, jaki urząd (organ) jest zobowiązany do załatwienia danej sprawy (właściwość miejscowa). Odnosi się to również do postępowań toczonych przed sądami. Informacja o tym, jaki organ lub sąd jest właściwy w danej sprawie ma kluczowe znaczenie dla obywatela, gdyż łatwość i pewność ustalenia tego faktu wpływa na szybkość załatwienia danej sprawy. Informacja o adresie zameldowania wykorzystywana jest również w toku wykonywania czynności w ramach prowadzonych postępowań sądowych. Wykonywanie obowiązku meldunkowego przez

obywateli ułatwia odpowiednim służbom realizację ich zadań, a tym samym wpływa na poczucie bezpieczeństwa obywateli. Szybki dostęp do danych adresowych może być przydatny m.in. do poszukiwania osób do celów procesowych oraz poszukiwania osób zaginionych. Wiedza o miejscu pobytu osoby jest potrzebna także do podejmowania działań związanych z zarządzaniem kryzysowym czy działaniem służb ratownictwa medycznego. Pozwala to w wielu przypadkach na skuteczne reagowanie przez służby na różnego rodzaju zjawiska i wydarzenia, np. w przypadku konieczności szybkiej lokalizacji osób bezpośrednio zagrożonych chorobą, bądź też tych, które miały kontakt z osobą chorą zakaźnie. Brak adresu w rejestrze PESEL może powodować problemy z ustaleniem i dotarciem do osób, których życie i zdrowie jest zagrożone z powodu podejrzenia przebywania tych osób w obszarze objętym klęską żywiołową (np. powódź).

Zespół w ramach wykonanych analiz zwrócił także uwagę, na ogromne znaczenie dla państw Unii Europejskiej polityki zagranicznej w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego w tym przeciwdziałania terroryzmowi, która znalazła swoje odzwierciedlenie w dorobku prawnym UE. Cechą tych regulacji jest koncentracja na walce z terroryzmem, poprzez wzrost uprawnień służb policyjnych i specjalnych. Opracowywane w tym celu procedury działania (dobre praktyki), zawierają niepopularne społecznie decyzje polityczne, do których należy między innymi tworzenie rejestrów z danymi adresowymi osób. W tym kontekście biorąc pod uwagę ostatnie wydarzenia związane z intensyfikacją zamachów terrorystycznych na terenie Europy, gromadzenie danych adresowych w jednym referencyjnym rejestrze nabiera szczególnego znaczenia.

Warto zauważyć również, że obowiązek rejestracji miejsca zamieszkania funkcjonuje w 16 spośród 21 badanych przez MSWiA krajów UE, tj. Finlandii, Litwie, Austrii, Chorwacji, Wielkiej Brytanii, Łotwie, Danii, Bułgarii, Belgii, Luksemburgu, Szwecji, Hiszpanii, Włoszech, Estonii, Holandii, Niemczech. Taki obowiązek nie występuje w Grecji, Republice Irlandii, Francji, Portugalii oraz w Republice Czeskiej, jednakże rozwiązania w tych krajach przewidują gromadzenie danych o osobach w rejestrach. Niektóre kraje stosują znacznie bardziej restrykcyjne rozwiązania niż te obowiązujące w Polsce i przejawia się to w przeprowadzaniu kontroli meldunkowych (Belgia, Włochy, Szwecja), nakładaniu wysokich kar finansowych za niedopełnienie obowiązku rejestracji (Chorwacja, Finlandia, Litwa, Łotwa, Szwecja, Hiszpania, Belgia, Dania, Austria, Luksemburg, Holandia) czy też w przeprowadzaniu postępowań wyjaśniających celem weryfikacji wskazanego adresu zamieszkania lub faktu dopełnienia obowiązku (Dania, Austria, Luksemburg, Belgia, Finlandia, Szwecja).

Uproszczenia związane z wykonywaniem obowiązku meldunkowego oraz inne zmiany.

Projekt ustawy wprowadza szereg uproszczeń związanych z obowiązkiem meldunkowym oraz porządkuje i doprecyzowuje niektóre kwestie w tym zakresie.

Zameldowanie drogą elektroniczną (art. 24 ust 5, 5a, art. 28)

W projektowanym art. 24 ust. 5 przewidziano możliwość dopełnienia obowiązku

meldunkowego w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Obowiązujące brzmienie tego przepisu stanowi, że w formie dokumentu elektronicznego można dokonać wymeldowania się z miejsca pobytu stałego lub czasowego, a także zgłoszenia wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej. Projektowany przepis dopuszcza zatem możliwość dokonania również zameldowania w formie dokumentu elektronicznego, które obecnie dokonuje się wyłącznie osobiście w siedzibie organu gminy.

W ocenie projektodawcy wprowadzenie dodatkowej formy w jakiej można dokonać zameldowania znacząco ułatwi wypełnianie tego obowiązku. Jednocześnie zauważenia wymaga fakt, że projektowany przepis jest zgodny z przyjętym kierunkiem działań w obszarze informatyzacji usług publicznych, bowiem - jak się wskazuje - każdy obywatel powinien móc załatwić drogą elektroniczną dowolną sprawę na styku z administracją publiczną dowolnego szczebla.

Dążąc do maksymalnego odformalizowania czynności administracyjnych, a co za tym idzie wprowadzania maksymalnych ułatwień dla obywateli, które jednocześnie przekładają się na szybkość działań podejmowanych przez organy administracji, podjęto decyzję o wprowadzeniu do art. 24 ust. 5a, który precyzuje, że czynności związane z wykonaniem obowiązku meldunkowego mają charakter materialno – techniczny tj. nie wymagają rozstrzygnięcia organu w formie decyzji administracyjnej. Powyższe w ocenie projektodawcy powinno przełożyć się na przejrzystość przepisów oraz procedur stosowanych w organach ewidencji ludności.

Konsekwencją wprowadzenia możliwości dokonania zameldowania drogą elektroniczną jest projektowana zmiana art. 28 ustawy o ewidencji ludności. Nowe brzmienie tego przepisu wskazuje w jakich formach można dokonać zameldowania, tj. w formie pisemnej w organie gminy albo w formie dokumentu elektronicznego. Projektowany przepis związany jest z umożliwieniem dopełnienia wszystkich czynności z zakresu obowiązku meldunkowego w formie dokumentu elektronicznego.

Jeśli chodzi o samą procedurę, to tak jak dotychczas, obywatel polski, dokonujący zameldowania przedstawia potwierdzenie pobytu w lokalu dokonane przez właściciela lub inny podmiot dysponujący tytułem prawnym do lokalu oraz przedkłada, do wglądu, dokument potwierdzający tytuł prawny tego właściciela lub podmiotu. Natomiast w przypadku, gdy zameldowanie następuje w formie dokumentu elektronicznego, osoba załącza do formularza potrzebne dokumenty w postaci elektronicznej.

Projektowany art. 28 ust. 2c przewiduje przypadek, w jakim organ gminy może żądać przedłożenia oryginałów dokumentów, jeżeli osoba dokonująca zameldowania załącza do formularza odwzorowanie cyfrowe dokumentu. Przepis ten odwołuje się do uzasadnionych wątpliwości organu np. w sytuacji słabej jakości odwzorowania cyfrowego i stanowi zabezpieczenie prawidłowej realizacji obowiązku meldunkowego w tej formie.

Jeden formularz meldunkowy dla osoby, która melduje się na pobyt stały i jednocześnie chce się

wymeldować z pobytu czasowego i analogicznie dla osoby, która melduje się na pobyt czasowy i chce się wymeldować z pobytu stałego (art. 30)

Projektodawca, szukając możliwości uproszczenia procedur, proponuje zmianę art. 30 ust. 1 i 2, tj. przepisu odnoszącego się do zakresu danych zamieszczanych w formularzach zameldowania na pobyt stały oraz czasowy. Dzięki wprowadzeniu możliwości wskazania w formularzu zameldowania na pobyt stały – adresu dotychczasowego miejsca pobytu czasowego i analogicznie w formularzu zameldowania na pobyt czasowy – adresu miejsca dotychczasowego miejsca pobytu stałego, obywatel chcący przy zameldowaniu stałym jednocześnie wymeldować się z miejsca pobytu czasowego, a przy zameldowaniu czasowym z miejsca pobytu stałego, będzie mógł dokonać tych czynności na jednym formularzu zameldowania, wskazując na wolę takiego działania, a nie jak dotychczas na dwóch formularzach – zameldowania oraz wymeldowania. Jednocześnie dokonuje się ujednoczenia nazewnictwa danych zamieszczanych w formularzach.

Rezygnacja z konieczności przedstawiania określonych dokumentów przy dokonywaniu zameldowania (art. 43)

Jest to kwestia związana z zasadą równego traktowania obywateli państw członkowskich UE i członków ich rodzin. Obecnie, przy wykonywaniu obowiązku zameldowania na pobyt stały oraz czasowy, obywatel państwa członkowskiego UE przedstawia ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo oraz ważny dokument potwierdzający prawo stałego pobytu albo zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub oświadczenie o zarejestrowaniu pobytu na terytorium RP, a członek rodziny obywatela państwa członkowskiego UE dokument podróży oraz ważną kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE lub ważną kartę pobytu członka rodziny obywatela UE. Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG wyraża traktatową zasadę równego traktowania obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin niebędących obywatelami państwa członkowskiego UE, zgodnie z którą każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich. W myśl art. 24 dyrektywy wszyscy obywatele Unii zamieszkujący na podstawie dyrektywy na terytorium przyjmującego Państwa Członkowskiego są traktowani na równi z obywatelami tego Państwa Członkowskiego w zakresie ustanowionym w Traktacie. Korzystanie z tego prawa obejmuje członków rodziny, którzy nie są obywatelami jednego z Państw Członkowskich i posiadają prawo pobytu lub stałego pobytu.

Zasadę tę precyzuje art. 25 dyrektywy wskazujący, że posiadanie zaświadczenia o rejestracji, dokumentu poświadczającego stały pobyt, zaświadczenia poświadczającego złożenie wniosku o kartę pobytową dla członka rodziny, karty pobytowej lub stałej karty pobytowej, w żadnym wypadku nie

może być warunkiem wstępnym dla wykonywania określonego prawa lub załatwienia formalności administracyjnych, przy czym możliwość korzystania z praw może zostać potwierdzona za pomocą wszelkich innych dowodów. W związku z tym uzależnienie możliwości zameldowania się na pobyt stały lub czasowy od posiadania przez ww. osoby prawa stałego pobytu w Polsce jest rozbieżne z treścią art. 25 ust. 1 wskazanej wyżej dyrektywy 2004/38/WE.

Analogiczna sytuacja dotyczy również, przy zameldowaniu na pobyt stały lub czasowy, członków rodzin obywateli państw członkowskich UE, którzy nie są obywatelami państwa członkowskiego UE. W przypadku tych osób pozostawiono wymóg okazania karty stałego pobytu członka obywatela Unii Europejskiej albo karty pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej, gdyż fakt bycia członkiem rodziny obywatela UE musi być dowiedziony, by osoba mogła być traktowana na zasadach równych obywatelom polskim.

Likwidacja rejestrów zamieszkania cudzoziemców i nadawanie numeru PESEL wszystkim cudzoziemcom (art. 1 pkt 2, art. 3, art. 7 ust. 1, art. 8 pkt 24, art. 9, art. 10 ust 7, art. 13 pkt 1, art. 17 ust. 1 pkt 3a, art. 26 ust. 2, art. 44, art. 45 ust. 2, art. 46 ust. 1, art. 50 ust. 2, art. 53)

Obecnie w rejestrach zamieszkania cudzoziemców (RZC) gromadzone są dane wszystkich cudzoziemców, którzy zameldowali się na pobyt stały lub czasowy na terenie gminy, a zatem zarówno tych którym nadano numer PESEL jak i tych, którym numeru PESEL nie nadano. W związku z tym cudzoziemcy, którym nadano numer PESEL znajdują się w trzech rejestrach równocześnie tj. rejestrze PESEL, rejestrze mieszkańców oraz rejestrze zamieszkania cudzoziemców natomiast cudzoziemcy nie posiadający numeru PESEL figurują wyłącznie w rejestrze zamieszkania cudzoziemców.

Rejestry zamieszkania cudzoziemców w obecnej formie mają wiele słabych stron, do których należą:

- brak informacji o płci i obywatelstwie cudzoziemca;
- niska referencyjność RZC – brak obowiązku jak i technicznej możliwości przekazywania przez gminę nowego miejsca zameldowania informacji o konieczności wymeldowania z adresu poprzedniego. Gminy nie dysponując bazą centralną jak ma to miejsce w przypadku osób, którym nadano numer PESEL nie mogą zweryfikować, czy osoba taka posiada już adres zameldowania, a jeżeli tak, to w której gminie. W związku z powyższym istnieje duże ryzyko jednoczesnego zameldowania cudzoziemca w co najmniej dwóch różnych gminach;
- aktualizacja RZC w zakresie cudzoziemców posiadających PESEL wymaga dwukrotnego wykonania przez urzędnika tej samej pracy – w PESEL oraz RZC;
- dodatkowe koszty utrzymania RZC – wiele gmin ponosi dodatkowe koszty z tytułu utrzymania RZC prowadzonych w formie elektronicznej a wiele gmin prowadzi RZC jednocześnie w formie kartotecznej;
- utrudniony dostęp do danych i wyszukiwania informacji o cudzoziemcach przez służby, w praktyce często niemożliwy przez brak integracji RZC z innymi rejestrami lub centralnej aplikacji dostępowej;
- obciążanie gmin dodatkowymi obowiązkami np. sprawozdawczymi na rzecz Straży Granicznej, GUS.

Biorąc pod uwagę powyższe projektodawca proponuje likwidację RZC (uchylenie art. 44 ustawy) i gromadzenie danych o wszystkich cudzoziemcach w jednym centralnym rejestrze, który jest referencyjny i łatwo przeszukiwalny. Rejestrem tym może być rejestr PESEL. Nie wiąże się z żadnymi dodatkowymi kosztami lecz jedynie zwiększeniem liczby nadawanych numerów PESEL. W tym celu przewidziano w projektowanym art. 7 ust. 1 pkt 3 nadawanie - co do zasady - numeru PESEL wszystkim cudzoziemcom. Konsekwencją takiej decyzji było uchylenie art. 7 ust. 1 pkt 4 oraz zmiany w art. 8 pkt 24, art. 9, art. 10 ust. 7, art. 17 ust. 1 pkt 2. Przepisy te wymagały bowiem dostosowania ich treści do nowej regulacji w zakresie podstaw i sposobu rejestracji danych cudzoziemców w rejestrze PESEL.

Jednocześnie przewidziano, że numer PESEL nie zostanie nadany przy zameldowaniu cudzoziemcom, których pobyt w RP ma charakter krótkotrwały lub wręcz tranzytowy. W związku z powyższym konieczna jest zmiana art. 42 ust. 2 polegająca na wydłużeniu dla cudzoziemców okresu zwolnienia z obowiązku meldunkowego z dotychczasowych 14 dni do 30 dni. Przy zasadzie nadawaniu numeru PESEL wszystkim cudzoziemcom pozwoli to na ograniczenie nadawania numeru PESEL, a tym samym gromadzenia danych w tym rejestrze obywateli państw innych niż UE i członków ich rodzin, w przypadkach gdy ich pobyt w RP ma charakter incydentalny i krótkotrwały tj. nie dłuższy niż 30 dni. Proponowana zmiana wpływa na zwiększenie referencyjności rejestru PESEL.

Numer PESEL nie będzie także nadawany obywatelom państw członkowskich UE i członkom ich rodzin, w przypadku pobytów krótkoterminowych tj. do 3 miesięcy. Do tej kategorii cudzoziemców, zgodnie z zasadą równego traktowania stosuje się bowiem zasady analogiczne jak w stosunku do obywateli polskich, a zatem numer PESEL zostanie nadany przy zameldowaniu co najmniej na pobyt czasowy tj. przekraczający 3 miesiące. Wcześniej taki obowiązek nie powstaje.

Podczas analizy projektowanego rozwiązania ustalono cele, do jakich wykorzystywany jest RZC, takie jak:

- udostępnianie danych osobom, których dane dotyczą;
- udostępnianie danych organom i służbom;
- realizacja zadań własnych gminy, w tym sporządzanie statystyk dla władz i pracowników urzędu gminy;
- przekazywanie danych na potrzeby statystyki publicznej;
- wydawanie zaświadczeń o zameldowaniu.

Realizację każdego z wymienionych celów umożliwia nadawanie numeru PESEL wszystkim cudzoziemcom.

Ponadto rozwiązanie takie niesie ze sobą dodatkowe korzyści:

- dane wszystkich cudzoziemców w jednym centralnym i łatwo przeszukiwalnym rejestrze dostępnym służbom i organom – szybki dostęp do danych;
- jednolity identyfikator dla wszystkich (numer PESEL);
- opracowanie odpowiednich raportów z rejestru PESEL zaspokoi potrzeby statystyki publicznej a także innych organów i służb np. Straży Granicznej;

- zwiększenie referencyjności danych o cudzoziemcach przez uniemożliwienie kilkukrotnego jednoczesnego meldowania się w różnych gminach a także wprowadzanie danych w czasie rzeczywistym;
- brak konieczności przedstawiania zaświadczeń o zameldowaniu przy określonych czynnościach administracyjnych np. przy legalizacji pobytu (w przypadku zapewnienia UW dostępu do rejestru PESEL);
- oszczędności związane z rezygnacją z RZC dla gmin, które płacą dodatkowo za ich utrzymanie;
- brak konieczności kilkukrotnego wprowadzania tych samych danych do dwóch różnych rejestrów;
- gromadzenie informacji o obywatelstwie i płci wszystkich cudzoziemców;

Należy jednocześnie mieć na uwadze, że w sytuacji opuszczenia terytorium RP przez cudzoziemców, którym nadano numer PESEL nie będzie możliwości aktualizacji ich danych w rejestrze. Przykładowo po wyjeździe cudzoziemca z RP „wiecznie” będzie widniał on w rejestrze jako osoba żyjąca bowiem brak narzędzi weryfikacji tej danej.

Szczególnie istotne znaczenie dla projektowanej zmiany jest fakt, że rejestrowanie informacji o cudzoziemcach ma istotne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa Państwa. Podmiotami, którym najczęściej udostępnia się dane są: Policja, Straż Graniczna, a także ABW. Obecnie nie ma możliwości zlokalizowania cudzoziemca wpisanego do RZC, gdyż trzeba znać gminę, w której dokonał on zgłoszenia pobytu. Taki model RZC znacznie utrudnia służbom dotarcie do danych o cudzoziemcach oraz wydłuża czas pozyskania informacji i utrudnia identyfikację.

Zgodnie z projektowanymi przepisami (art. 4 projektu) dane zgromadzone dotychczas w RZC nie zostaną utracone lecz zarchiwizowane zgodnie z obowiązującymi regulacjami. Do zarchiwizowania RZC przewidziano długi 10 letni okres wynikający z faktu, że w niektórych RZC mogą być zarejestrowane aktualne długie pobyty czasowe cudzoziemców nie posiadających numeru PESEL. Organy gmin nie muszą jednakże czekać do upływu 10 letniego okresu lecz dokonać archiwizacji RZC dużo wcześniej w przypadku całkowitej dezaktualizacji RZC lub nadania numeru PESEL figurującym w nim cudzoziemcom. W praktyce wiele niewielkich gmin dokona archiwizacji RZC w krótkim czasie z uwagi na brak zameldowanych na ich terenie cudzoziemców lub nieliczne takie przypadki.

Konsekwencją likwidacji rejestrów zamieszkania cudzoziemców była konieczność usunięcia odwołania do rejestrów zamieszkania cudzoziemców zawartego w niektórych przepisach ustawy. W takim stanie rzeczy należało dokonać modyfikacji przepisów art. 1 pkt 2, art. 3, art. 13 pkt 1, art. 26 ust. 2, art. 45 ust. 2, art. 46 ust. 1 i art. 50 ust. 2. W związku z likwidacją rejestrów zamieszkania cudzoziemców należało także dokonać zmiany tytułu rozdziału 6 ustawy w części, w jakiej odnosił się on do tych rejestrów oraz modyfikacji treści ust. 2 w części II w kolumnie 2 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 783 z późn. zm.).

Inne zmiany w zakresie ustawy o ewidencji ludności

W projekcie uwzględniono zmiany porządkowe wynikające z rocznej praktyki stosowania ustawy o ewidencji ludności. W tym celu umożliwiono organowi właściwemu do zameldowania na

pobyt stały i czasowy cudzoziemca, rejestrację danych dotyczących zawarcia i rozwiązania związku małżeńskiego zawartego przez cudzoziemca (zmiana art. 10 ust. 1 pkt 9). Nie było uzasadnionym pozostawienie tej danej poza właściwością organu gminy w sytuacji rejestrowania przez niego informacji o stanie cywilnym, a także rejestrowania jej w stosunku do tej samej kategorii osób w przypadku ubiegania się o nadanie numeru PESEL przez cudzoziemca na podstawie odrębnych przepisów. Projektowany przepis umożliwi organom gmin rejestrację danych dotyczących związku małżeńskiego cudzoziemca, a także ich uzupełnianie w przypadku braku tych danych w rejestrze.

Do zakresu danych gromadzonych w rejestrze PESEL (art. 8) dodano pkt 20a przewidujący możliwość gromadzenia w rejestrze PESEL danej o przewidywanym okresie pobytu osoby poza granicami RP trwającego dłużej niż 6 miesięcy. Informację o której mowa, wprowadzono w związku z postulowanymi potrzebami statystyki publicznej dla realizacji zobowiązań RP do gromadzenia i przekazywania danych dotyczących migracji i statystyk w dziedzinie demografii. Statystyka zainteresowana jest informacjami o wyjazdach za granicę na okres co najmniej 12 miesięcy. Obecnie nie ma możliwości pozyskania takiej informacji z rejestru PESEL z uwagi na brak rejestrowania informacji o deklarowanym okresie pobytu czasowego poza granicami RP. Należy przy tym zwrócić uwagę, że informacja ta deklarowana jest na samym formularzu zgłoszenia wyjazdu lecz nie jest przenoszona do rejestru PESEL. Konsekwencją wskazanej zmiany, była potrzeba dokonania modyfikacji treści przepisu art. 12 ust. 1 ustawy.

W zakresie zmian dotyczących art. 8 ustawy, przewidziano dodanie pkt. 24a, który ma na celu umożliwienie wprowadzenia do rejestru PESEL dodatkowej danej w postaci wyróżnika obywateli Unii Europejskiej, członków rodziny obywateli Unii Europejskiej oraz cudzoziemców niebędących obywatelami Unii Europejskiej. Powyższy przepis służy przede wszystkim łatwej identyfikacji statusu cudzoziemca, co znajdzie swoje zastosowanie w pozyskiwaniu danych statystycznych oraz raportów wykorzystywanych do szybkiej identyfikacji miejsca pobytu obcokrajowców, co ma istotny wpływ na bezpieczeństwo Państwa. Zmiana ta pociąga za sobą konieczność dostosowania pozostałych przepisów odnoszących się do gromadzenia tej danej w rejestrze PESEL (art. 9 ust. 3 i 4, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 2 i 4).

Projekt doprecyzowuje również wyjątki od zasady nie usuwania danych z rejestru PESEL (art. 10 ust. 6). Oprócz dotychczasowych obejmujących nieaktualne dane dowodu osobistego oraz paszportu uwzględniono również ochronę danych osób przysposobionych, tj. uniemożliwienie ujawnienia danych osoby przysposobionej w przypadku sporządzenia nowego aktu urodzenia oraz po rozwiązaniu przysposobienia w przypadku unieważnienia aktu urodzenia sporządzonego po przysposobieniu. Kolejnym wyjątkiem związanym z tym przepisem jest sporządzenie nowego aktu urodzenia na skutek obalenia domniemania ojcostwa męża matki. Niewątpliwie wymienione dane są informacjami szczególnie wrażliwymi, a jednocześnie nie są danymi, którymi osoba się posługuje lub wręcz nie ma świadomości przysposobienia. W rejestrze PESEL nie powinna zatem znajdować się historia danych osoby zawierająca dane wskazujące na inną tożsamość oraz umożliwiającą powiązanie obu tożsamości.

Dane te nie będą dostępne dla użytkownika systemu lecz w razie takiej konieczności możliwe będą do odzyskania przez administratora na podstawie audytu systemu.

Doprecyzowanie przepisu art. 11 ust. 4 podyktowane jest faktem, że przepis w obecnym brzmieniu nie rozstrzyga, czy organ, który dokonał sprawdzenia danych z urzędu i nie stwierdził niezgodności, powinien informować osobę, której dane były sprawdzane. Nie jest również jasne, czy w przypadku przyjęcia, że taki obowiązek ciąży na organie, to powinien on informować o każdym usunięciu niezgodności danych. W celu wyeliminowania tych wątpliwości proponuje się doprecyzowanie, że konieczność powiadomienia o sposobie załatwienia sprawy pojawia się w przypadku, gdy postępowanie prowadzone było:

na wniosek - bez względu na efekt ustaleń oraz;

z urzędu - w wyniku którego organ usunął niezgodności danych mające istotny wpływ na ustalenie tożsamości osoby, której dane były sprawdzane.

Nowością jest wprowadzenie możliwości uzyskania numeru PESEL przy ubieganiu się o wydanie dowodu osobistego przez osoby zamieszkałe w Polsce (art. 17 ust. 1 pkt 3a). W obecnym stanie prawnym numer PESEL przy ubieganiu się o polski dokument tożsamości (dowód osobisty lub paszport) nadawany jest w wyniku działania wojewody lub organu gminy wyłącznie obywatelom polskim zamieszkującym poza terytorium Polski. W stosunku do tej kategorii osób do rejestru PESEL przekazywane są w celu nadania numeru PESEL inne informacje niż w stosunku do obywateli polskich zamieszkałych w Polsce (gromadzi się mniej danych). W konsekwencji obecnie obywatele polscy zamieszkujący w Polsce, którzy nie posiadają numeru PESEL, a chcą ubiegać się o dowód osobisty, muszą w pierwszej kolejności ubiegać się o numer PESEL, składając stosowny wniosek w trybie indywidualnym do organu gminy na podstawie odrębnych przepisów (podstawą jest ustawa o dowodach osobistych wymagająca numeru PESEL do wydania dowodu osobistego), a dopiero potem wnioskować o wydanie dowodu osobistego. Taki sposób działania wprowadza zatem dodatkowe formalności i wydłuża czas oczekiwania na dowód osobisty obywatelom polskim zamieszkałym w Polsce. Projektowany przepis pozwala na nadanie numeru PESEL z urzędu w wyniku działania organu gminy przy złożeniu wniosku o wydanie dowodu osobistego bez konieczności wnioskowania o nadanie numeru PESEL.

Zmiana art. 18 ust. 4 i art. 20 ma na celu obniżenie kosztów działania organów w związku z rezygnacją z obowiązku przesyłania do ministra właściwego do spraw informatyzacji wniosku osoby o nadanie numeru PESEL na podstawie odrębnych przepisów. W takim przypadku konieczność weryfikacji danych wskazanych we wniosku zawsze spoczywa na organie gminy i nie ma potrzeby, aby wniosek dodatkowo przesyłany był do ministra. Przyjęto analogiczne rozwiązanie jak w przypadku nadania numeru PESEL z urzędu, wskazując na konieczność przekazania do ministra określonego zestawu danych osoby niezbędnych do nadania numeru PESEL, wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Takie działanie już obecnie jest możliwe w systemie obsługującym ewidencję ludności, a nadawanie numeru PESEL automatycznie przyczynia się do znacznego skrócenia czasu

oczekiwania na numer PESEL przez wnioskodawcę.

Projekt ustawy dokonuje także zmian w zakresie wytycznych dotyczących treści rozporządzenia, do wydania którego zobowiązany jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji (art. 39). Projektowany przepis zapewnia możliwość pełniejszej realizacji przepisów ustawy dotyczących załatwiania spraw drogą elektroniczną.

Projekt ustawy w art. 40 doprecyzowuje również sposób wykonywania obowiązku meldunkowego przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin, gdyż dotychczasowe regulacje budzą szereg wątpliwości i wymagają posiłkowania się zasadą równego traktowania z obywatelami polskimi. W związku z tym w projekcie wskazano wprost, że obowiązek meldunkowy na pobyt czasowy dla tej kategorii osób będzie powstawał, tak jak w stosunku do obywateli polskich, w przypadku przebywania w miejscu pobytu czasowego przez okres ponad 3 miesiące.

B. Zmiany w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

Z dniem 1 marca 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741, z późn. zm.), dalej Prasc, która dokonała transformacji modelu prowadzenia rejestracji stanu cywilnego z papierowej, odbywającej się w księgach stanu cywilnego na rzecz rejestracji elektronicznej dokonywanej w centralnym rejestrze stanu cywilnego. Wraz ze zmianą modelu prowadzenia rejestracji stanu cywilnego, uregulowano kwestie zbierania na potrzeby statystyki publicznej danych medycznych dotyczących nowo narodzonych dzieci i osób zmarłych oraz przeniesiono ciężar ich gromadzenia na potrzeby statystyki publicznej, z kierownika urzędu stanu cywilnego na podmiot wykonujący działalność leczniczą (art. 53 ust. 2 i 3, art. 114 oraz art. 123 Prasc). W toku prac nad ww. ustawą, wspólnie z Ministerstwem Zdrowia oraz Głównym Urzędem Statystycznym wypracowano rozwiązania prawne, zgodnie z którym kierownicy USC w tzw. okresie przejściowym (do czasu wdrożenia stosownych rozwiązań informatycznych przez resort zdrowia) przewidzianym w art. 144 Prasc, tj.: od marca 2015 r. do grudnia 2017 r., poza szeregiem ustawowych zadań z zakresu rejestracji stanu cywilnego, będą wspierać sprawozdawczość na rzecz Głównego Urzędu Statystycznego, przekazując służbom statystyki publicznej, ściśle określone na poziomie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, dane medyczne.

Z uwagi jednakże na bieżące problemy związane m.in. ze sporządzaniem bilansu ludności Minister Zdrowia, uwzględniając postulaty Głównego Urzędu Statystycznego, zwrócił się do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o nowelizację Prasc mającą na celu rozszerzenie zakresu danych pozyskiwanych przez służby statystyki publicznej. Zaproponowana przez Ministra Zdrowia zmiana ma na celu wyrównanie zakresu danych zbieranych przy żywym i martwym urodzeniu. Aktualnie bowiem zakres danych wpisywanych w karcie urodzenia jest szerszy, niż zakres informacji zamieszczanych w karcie martwego urodzenia. Przyjmując do wiadomości argumenty przemawiające za nowelizacją

podjęto stosowne prace legislacyjne. Należy jednak podkreślić, że dane z zakresu statystyki publicznej przekazywane są służbom statystyki publicznej za pośrednictwem rejestru stanu cywilnego. Z dniem 1 stycznia 2016 r. na mocy ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2281) doszło zaś do nowego podziału zadań pomiędzy Ministrem SWiA, a Ministrem Cyfryzacji. Z tą datą Minister Cyfryzacji przejął sprawy związane z prowadzeniem i administrowaniem Systemem Rejestrów Państwowych (SRP), w tym wchodzącym w skład SRP, rejestrem stanu cywilnego. Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, zgodnie z dokonanym podziałem, pozostał nadzór merytoryczny w sprawach ewidencji ludności i rejestracji stanu cywilnego. Oznacza to, że o ile gestorem ustaw: z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2015 r. poz. 388, z późn. zm.) oraz z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741, z późn. zm.) jest nadal resort spraw wewnętrznych, to za rozwój związanych z tymi regulacjami rejestrów odpowiada resort właściwy do spraw informatyzacji.

W konsekwencji zmiany art. 144 ust. 2 Prasc zakres danych karty martwego urodzenia obejmujący obecnie dane matki (nazwisko, imię (imiona), nazwisko rodowe, datę i miejsce urodzenia oraz numer PESEL) oraz dane o urodzeniu dziecka (płeć, miejsce, datę i godzinę urodzenia dziecka) zostanie rozszerzony o następujące dane:

- 1) informacje o stanie zdrowia dziecka: długość, ciężar ciała;
- 2) informacje o ciąży i porodzie: okres trwania ciąży, wielorakość, miejsce porodu;
- 3) dane o poprzednich ciążach i porodach matki dziecka:
  - a) liczbę dzieci urodzonych przez matkę, w tym żywo urodzonych lub martwo urodzonych,
  - b) datę poprzedniego porodu,
  - c) żywotność poprzedniego dziecka;
- 4) miejsce zamieszkania rodziców dziecka, w tym okres ich przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy, o ile są znane, oraz wykształcenie rodziców dziecka, pozyskiwane przez podmiot wykonujący działalność leczniczą.

W wyniku dalszych uzgodnień z Ministerstwem Zdrowia i Głównym Urzędem Statystycznym, ustalono, iż w stosunku do stanu dotychczasowego dla potrzeb statystyki publicznej zbierane będą także dane o rodzaju porodu, zarówno w odniesieniu do urodzeń żywych jak i martwych. Powyższe zmiany zakresu informacyjnego karty urodzenia i karty martwego wymagać będą określenia nowego wzoru tych dokumentów, aktualnie określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów karty urodzenia i karty martwego urodzenia (Dz. U. poz. 171) oraz zmian w rejestrze stanu cywilnego, prowadzonego przez Ministra Cyfryzacji.

Na wniosek Głównego Urzędu Statystycznego uwzględniono również, że dla potrzeb statystyki publicznej zbierane będą także przez kierownika urzędu stanu cywilnego dane dotyczące stanu cywilnego matki dziecka i daty zawarcia małżeństwa rodziców dziecka. Dane te będą pozyskiwane przez kierownika urzędu stanu cywilnego na etapie zgłoszenia urodzenia dziecka, do czego są obowiązani jego rodzice, zapisywane do protokołu zgłoszenia urodzenia, a następnie przekazywane

służbom statystyki publicznej. Powyższe wymaga rozszerzenia zakresu danych zbieranych do protokołu zgłoszenia urodzenia (zmiana art. 58 Prasc), zmiany wzoru protokołu zgłoszenia urodzenia, który jest określony w rozporządzeniu z dnia 29 stycznia 2015r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. 2015, poz. 194, z późn. zm.) oraz zmian w rejestrze stanu cywilnego.

W niniejszym projekcie zmiany ustawy Prasc proponuje się również uchylenie w art. 53 ust. 2 i 3. Jeżeli zgodnie z obowiązującym prawem po 1 stycznia 2018 r. niemające znaczenia dla rejestracji stanu cywilnego dane o charakterze stricte medycznym dotyczące urodzeń mają być przekazywane służbom statystyki publicznej bez udziału kierowników urzędów stanu cywilnego działających w rejestrze stanu cywilnego to stosowne regulacje powinny być zawarte w aktach prawnych pozostających we właściwości Ministra Zdrowia. Brak jest racjonalnych przesłanek do określania zasad zbierania przedmiotowych danych w Prasc, gdyż zgodnie z art. 1 tej ustawy określa ona zasady i tryb rejestracji stanu cywilnego oraz dokonywania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Ponadto resort zdrowia zyska niezależność w obszarze prac legislacyjnych we wprowadzaniu modyfikacji w zakresie określenia zakresu zbieranych danych. Uchylenie art. 53 ust. 2 i 3 Prasc pociąga za sobą zmiany porządkowe w przepisach art. 123 i art. 149 Prasc.

Termin wejścia w życie projektowanej ustawy proponuje się ustalić na 1 stycznia 2018 roku, przy czym zmiany dotyczące art. 144 Prasc w zakresie karty martwego urodzenia, wejdą w życie po 14 dniach od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega obowiązkowi notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597). Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o ewidencji ludności, ustawy o opłacie skarbowej oraz ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Tomasz Zdzikot Podsekretarz Stanu w MSWiA</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Karolina Grenda Dyrektor Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA Tel. 22 515 23 33</p>	<p>Data sporządzenia 08 grudnia 2016 r.</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w wykazie prac: UD 179</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W zakresie ustawy o ewidencji ludności. Ustawa z dnia 24 września 2010 r. w obecnym brzmieniu przewiduje zniesienie obowiązku meldunkowego z dniem 1 stycznia 2018 r. Prace Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przygotowania Administracji Rządowej do Zniesienia Obowiązku Meldunkowego doprowadziły do wniosku, że w celu prawidłowej realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań oraz obowiązków administracji publicznej wobec obywatela, kluczowe znaczenie ma gromadzenie danych o miejscu jego zamieszkania. Z tego względu prawidłowe funkcjonowanie Państwa jest możliwe przy założeniu, iż zgłoszenie adresu nadal będzie obowiązkowe. Argumentacja ta dała podstawę do zarekomendowania przez Zespół pozostawienia obowiązku rejestracji miejsca zamieszkania w formie obowiązującej obecnie. Gromadzenie danych o miejscu zamieszkania ma kluczowe znaczenie dla prawidłowej realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań oraz obowiązków administracji publicznej wobec obywateli. Jest to także niezwykle istotne z punktu widzenia szeroko rozumianego bezpieczeństwa, szczególnie w kontekście obecnej sytuacji geopolitycznej w Europie. W związku z powyższym koniecznym jest uchylene przepisów związanych ze zniesieniem obowiązku meldunkowego.

Rozstrzygając o pozostawieniu obowiązku meldunkowego, proponuje się wprowadzenie możliwości zameldowania w formie elektronicznej.

Projektowana ustawa ma na celu także umożliwienie uzyskania numeru PESEL przy ubieganiu się o wydanie dowodu osobistego przez osoby zamieszkałe w Polsce. W obecnym stanie prawnym numer PESEL przy ubieganiu się o polski dokument tożsamości (dowód osobisty lub paszport) nadawany jest w wyniku działania wojewody lub organu gminy wyłącznie obywatelom polskim zamieszkującym poza terytorium Polski. W konsekwencji obecnie obywatele polscy zamieszkujący w Polsce, którzy nie posiadają numeru PESEL, a chcą ubiegać się o dowód osobisty, muszą w pierwszej kolejności ubiegać się o numer PESEL, składając stosowny wniosek w trybie indywidualnym do organu gminy na podstawie odrębnych przepisów (podstawą jest ustawa o dowodach osobistych wymagająca numeru PESEL do wydania dowodu osobistego), a dopiero potem wnioskować o wydanie dowodu osobistego. Taki sposób działania wprowadza dodatkowe formalności i wydłuża czas oczekiwania na dowód osobisty obywatelom polskim zamieszkałym w Polsce.

Kolejną istotną kwestią jest wprowadzenie zasady nadawania numeru PESEL cudzoziemcom dokonującym zameldowania na pobyt stały lub czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz likwidacja rejestrów zamieszkania cudzoziemców, w których gromadzone były dotychczas dane o pobycie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcom, którym na podstawie dotychczasowych przepisów nie nadawano numerów PESEL. Przedmiotowa zmiana nie znajdzie zastosowania do obywateli państw członkowskich UE i członków ich rodzin, w przypadku ich pobytów krótkoterminowych tj. do 3 miesięcy. Do tej kategorii cudzoziemców, zgodnie z zasadą równego traktowania stosuje się zasady analogiczne jak w stosunku do obywateli polskich, a zatem numer PESEL zostanie nadany przy zameldowaniu co najmniej na pobyt czasowy tj. przekraczający 3 miesiące. Wcześniej taki obowiązek nie powstaje.

W zakresie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego. Na wniosek Ministra Zdrowia i Głównego Urzędu Statystycznego rozwiązywany jest zasadniczy problem zbyt wąskiego zakresu danych pozyskiwanych o martwych urodzeniach i urodzeniach dla statystyki publicznej, m.in. dla potrzeb sporządzenia bilansów ludności oraz prowadzenia polityki zdrowotnej w okresie okołopłodowym.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W zakresie ustawy o ewidencji ludności. Zasadniczym celem projektu ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności jest uchylene przepisów związanych ze zniesieniem obowiązku meldunkowego. Rozstrzygając o pozostawieniu obowiązku meldunkowego, proponuje się wprowadzanie kolejnych uproszczeń przy jego realizacji. Wejście w życie niniejszej regulacji umożliwi dokonywanie wszystkich czynności z zakresu obowiązku meldunkowego w formie elektronicznej, bez konieczności osobistej wizyty w urzędzie. Proponuje się także zmiany w formularzu meldunkowym pozwalające na dokonanie zameldowania na pobyt stały i jednoczesne wymeldowanie z pobytu czasowego i analogicznie, dokonanie zameldowania na pobyt czasowy z jednoczesnym wymeldowaniem z pobytu stałego, przy użyciu jednego formularza, a także umożliwienie dokonywania zameldowania z urzędu przez organ gminy.

Celem projektu jest również uporządkowanie i doprecyzowanie niektórych przepisów związanych z nadawaniem numeru PESEL i realizacją obowiązku meldunkowego.

Wprowadzenie zasady nadawania numeru PESEL wszystkim cudzoziemcom dokonującym zameldowania na pobyt stały lub

czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pociąga za sobą konieczność likwidacji rejestrów zamieszkania cudzoziemców, w których gromadzone były dotychczas dane o pobycie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcom, którym nie nadawano numerów PESEL. Przewiduje się, że numer PESEL będzie nadawany cudzoziemcom dokonującym zameldowania od daty wejścia w życie nowych regulacji z jednoczesnym zachowaniem rejestrów zamieszkania cudzoziemców do czasu upływu terminu pobytu cudzoziemcom, których dane zostały w nich zgromadzone na podstawie dotychczasowych przepisów. Efektem zaproponowanych regulacji w tym zakresie będzie gromadzenie informacji o wszystkich cudzoziemcach przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na czas pobytu, w centralnym rejestrze PESEL.

Powyższa zmiana pociąga za sobą konieczność zmiany ustawy o opłacie skarbowej w zakresie modyfikacji treści opisu w załączniku do tej ustawy, w części odnoszącej się do udostępniania pełnego odpisu danych z likwidowanego rejestru cudzoziemców. Zmiana ta ma charakter redakcyjny i polega jedynie na wykreśleniu z opisu w załączniku słów „rejestru cudzoziemców”.

W zakresie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego. Jedynym skutecznym rozwiązaniem problemu, o którym w pkt 1, jest interwencja legislacyjna polegająca na nowelizacji ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego celem rozszerzenia zakresu danych, zbieranych w stosowanych przy urodzeniu dziecka dokumentach – karty urodzenia/martwego urodzenia, protokołu zgłoszenia urodzenia – i przekazywanych służbom statystyki publicznej. W efekcie zmian ustawowych możliwe będą zmiany w aktach wykonawczych, określających wzory wskazanych dokumentów oraz dostosowanie rejestru stanu cywilnego, który jest technicznym narzędziem wykorzystywanym przy przekazywaniu danych służbom statystyki publicznej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W zakresie ustawy o ewidencji ludności. Obowiązek rejestracji miejsca zamieszkania funkcjonuje w 16 spośród 21 badanych przez MSWiA krajów UE, tj. Finlandii, Litwie, Austrii, Chorwacji, Wielkiej Brytanii, Łotwie, Danii, Bułgarii, Belgii, Luksemburgu, Szwecji, Hiszpanii, Włoszech, Estonii, Holandii, Niemczech. Taki obowiązek nie występuje w Grecji, Republice Irlandii, Francji, Portugalii oraz w Republice Czeskiej, jednakże rozwiązania w tych krajach przewidują gromadzenie danych o osobach w rejestrach. Niektóre kraje stosują znacznie bardziej restrykcyjne rozwiązania niż te obowiązujące w Polsce i przejawia się to w przeprowadzaniu kontroli meldunkowych (Belgia, Włochy, Szwecja), nakładaniu wysokich kar finansowych za niedopełnienie obowiązku rejestracji (Chorwacja, Finlandia, Litwa, Łotwa, Szwecja, Hiszpania, Belgia, Dania, Austria, Luksemburg, Holandia) czy też w przeprowadzaniu postępowań wyjaśniających celem weryfikacji wskazanego adresu zamieszkania lub faktu dopełnienia obowiązku (Dania, Austria, Luksemburg, Belgia, Finlandia, Szwecja).

W zakresie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ze względu na regulowaną specyfikę nie było konieczności uzasadnienia do badania, w jaki sposób adekwatne rozwiązania funkcjonują w innych krajach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Obywatele polscy			Pozostawienie obowiązku meldunkowego; ułatwienie zameldowania poprzez umożliwienie dokonania tej czynności drogą elektroniczną
Cudzoziemcy			Nadawanie numeru PESEL wszystkim cudzoziemcom dokonującym zameldowania na pobyt stały lub czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
Organy gmin	2478	GUS opracowanie „Polska w liczbach 2016”	Pozostawienie obowiązku meldunkowego, umożliwienie dokonywania zameldowania z urzędu, umożliwienie nadawania numeru PESEL w związku z wydawaniem dowodu osobistego, nadawanie numeru PESEL cudzoziemcom, likwidacja rejestrów zamieszkania cudzoziemców
Urzędy stanu cywilnego	2257	Opracowanie własne	Przekazywanie krajowym służbom statystyki publicznej nowego zakresu danych o urodzeniach
Główny Urząd Statystyczny	1	Informacja ogólnodostępna	Przetwarzanie nowego zakresu danych o urodzeniach na potrzeby krajowej polityki zdrowotnej

			i ich przekazywanie zgodnie z zobowiązaniami podmiotom zagranicznym.
Ministerstwo Zdrowia oraz Ministerstwo Cyfryzacji	2	Informacja ogólnodostępna	Zmiana pozostających we właściwości tych resortów aktów wykonawczych i dostosowanie systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony jest rejestr stanu cywilnego do zmian wprowadzanych ustawą.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M. P. 2016 r. poz. 1006) projekt został opublikowany na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. W ramach konsultacji społecznych i w celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Projekt ten zostanie również przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, wojewodom, Stowarzyszeniu Urzędników Stanu Cywilnego RP, Głównemu Urzędowi Statystycznemu, Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Krajowemu Biuru Wyborczemu, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	0,68724												0,68724
budżet państwa	0,68724												0,68724
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	-0,68724												-0,68724
budżet państwa	-0,68724												-0,68724
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Budżet państwa z części 27 – Informatyzacja
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p><u>Założenia przyjęte do obliczeń kosztów zmian w ustawie o ewidencji ludności:</u></p> <p><u>Wydatki:</u></p> <p>Zmiany w zakresie rejestracji danych cudzoziemców 29.440</p> <p>Zmiany w zakresie funkcjonalności dotyczących meldowania cudzoziemców 42.320</p> <p>Zmiany w zakresie ekranu podglądu danych 55.200</p> <p>Zmiany w zakresie formularzy meldunkowych</p> <p style="padding-left: 20px;">zameldowanie na pobyt stały 11.040</p> <p style="padding-left: 20px;">Zameldowanie na pobyt czasowy 11.040</p> <p>zaświadczenie o zameldowaniu 5.520</p> <p>gromadzenie informacji o deklarowanej dacie pobytu poza granicami RP 55.200</p> <p>Nadawanie nr PESEL przy ubieganiu się o dowód osobisty 23.920</p> <p>Zameldowanie drogą elektroniczną 139.840</p> <p>Modyfikacja formularzy zameldowania (pouczenie) 5.520</p> <p>Mechanizm pobierania danych przez e usługi 261.280</p> <p style="text-align: right;">łącznie 640.320</p>

W związku z przewidywaną przez projekt likwidacją rejestrów zamieszkania cudzoziemców można przewidywać pewne oszczędności środków przeznaczanych obecnie na ich utrzymanie. Nie jest jednak możliwe nawet szacunkowe określenie tego rodzaju oszczędności z uwagi na fakt, iż jak wskazują gminy rejestry zamieszkania cudzoziemców w większości prowadzone są w formie elektronicznej, przy czym rejestry te są jednym z modułów aplikacji obsługujących w gminach również rejestry mieszkańców oraz rejestry wyborców, a czasem także rejestry np. właścicieli nieruchomości. Koszty utrzymania tych rejestrów ponoszone są łącznie. Natomiast w sytuacjach prowadzenia rejestru zamieszkania cudzoziemców w formie kartotecznej (książki meldunkowej) koszty obejmują materiały biurowe niezbędne do jego prowadzenia.

Założenia przyjęte do obliczenia kosztów zmian w ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego

Wydatki:
 Zmiany w zakresie rejestru stanu cywilnego:
 Dodanie pól „Stan cywilny matki” i „Data zawarcia małżeństwa” 34.960
 Zrównanie zbieranych informacji w zakresie martwego urodzenia z urodzeniami żywymi 4.600
 Nowe pole „Rodzaj porodu” 7.360
 łącznie 46.920

Zmiana w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej ma charakter redakcyjny i nie wpłynie na budżet państwa.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Ułatwienia w zakresie możliwości dokonania czynności meldunkowych drogą elektroniczną, a także w zakresie łatwiejszego uzyskania numeru PESEL, co przekłada się na oszczędność czasu i pieniędzy obywateli oraz cudzoziemców zamieszkujących w Polsce.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Analizy własne.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
<p>Komentarz: Wprowadzenie nowej procedury umożliwiającej zameldowanie drogą elektroniczną, skróci czas realizacji sprawy.</p>		
9. Wpływ na rynek pracy		
Brak wpływu projektowanej regulacji na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu projektowanej regulacji na wymienione powyżej obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, że projektowane przepisy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
<p>Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu w zakresie ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o opłacie skarbowej. W zakresie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, w związku z faktem, że kierownicy urzędów stanu cywilnego pośredniczą tylko do końca 2017 r. w przekazywaniu danych medycznych o urodzeniach służbom statystyki publicznej nie jest celowe prowadzenie ewaluacji efektów projektu.</p>		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		